

Aan de gemeenteraad van Dinkelland

Zaaknummer
926127

Bijlagen
2

Onderwerp
Datum collegevergadering: 21 mei 2024, Raadsbrief 2024 nr. 49

Verzenddatum
22 mei 2024

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

In onze collegevergadering hebben wij gesproken over het proces van de programmeringsafspraken met de provincie Overijssel over de opwek van windenergie.

Ons besluit

In onze vergadering hebben we besloten u te informeren over het proces van de programmeringsafspraken met de provincie Overijssel over de opwek van windenergie.

Op 9 januari 2024 hebben wij de Provincie over het vastgestelde windbeleid geïnformeerd, en in antwoord daarop heeft de Provincie aangegeven dat zij dit windbeleid niet meeneemt in het provinciale beleid. Dat maakt dat de Provincie als bevoegd gezag haar eigen afwegingen zal toepassen bij het toestaan van windturbines in Dinkelland.

Op 20 maart heeft het college aan de raad aangegeven welke consequenties het niet maken van programmeringsafspraken zou kunnen hebben. Vervolgens heeft Gedeputeerde De Bree op 21 maart 2024 in een gezamenlijk gesprek met de raadsfracties nog eens toegelicht wat de consequenties zijn van het al dan niet maken van programmeringsafspraken over windenergie. De informatie en de gesprekken hebben niet geleid tot een wijziging van de opdracht van de raad aan het college. Gelet op de uitgangspunten in het vastgestelde windbeleid is het voor het college niet mogelijk om een maximum te stellen aan het aantal windturbines en bepaald de provincie waarschijnlijk of en hoeveel windturbines er in Dinkelland ontwikkeld kunnen worden.

Toelichting

Provincie Overijssel neemt regie op windturbines

Zoals beschreven in het door de raad vastgestelde windbeleid, neemt de provincie sinds de zomer van 2023 meer regie bij de ontwikkeling van windturbines. Instrumenten die de provincie daarvoor in wil zetten zijn het Provinciaal Programma Energietransitie (PPE) en de provinciale Omgevingsverordening. Beide zijn nu nog in ontwerp. Tot 28 februari 2024 was er de mogelijkheid om hierop zienswijzen in te dienen, dit heeft het college ook gedaan.

In het door de raad vastgestelde windbeleid is het zoekgebied Saasveld niet opgenomen, maar zijn alleen in het zoekgebied Denekamp-Noord Deurningen windturbines toegestaan. We hebben met de provincie de afspraak gemaakt dat indien de gemeente zoekgebieden vast zou stellen, deze door de provincie in haar beleid overgenomen zou worden. De provincie heeft echter in haar ontwerp-omgevingsverordening de zoekgebieden uit het concept windbeleid Noordoost Twente uit 2020 opgenomen. Hierin zijn naast het

zoekgebied Denekamp-Noord Deurningen ook het zoekgebied Saasveld opgenomen. Daardoor is het, indien er geen programmeringsafspraken zijn tussen de gemeente Dinkelland en de provincie, niet uitgesloten dat er in Saasveld windturbines komen, mocht daar een initiatief voor zijn. Het college van B&W heeft een formele zienswijze ingediend op de ontwerp-provinciale omgevingsverordening om het zoekgebied uit het vastgestelde windbeleid over te nemen, zodat alleen in het zoekgebied Denekamp-Noord Deurningen windturbines toegestaan zijn.

Provincie Overijssel wil aantal windturbines op haar grondgebied verkleinen

De provincie Overijssel is bevoegd bestuursorgaan voor windinitiatieven tussen de 5 MW en 100 MW. Een aanvraag van een windinitiatief moet de provincie binnen de wettelijke termijnen beoordelen en toetsen aan het ruimtelijk beleid. Hierdoor is het voor de provincie niet mogelijk om aanvragen te weigeren wanneer in datzelfde gebied al andere aanvragen zijn gedaan of windturbines staan.

De provincie wil dergelijke ongewenste ontwikkelingen voorkomen. Dat kan door het creëren van 'schaarse ruimte' voor aanvragen van vergunningen voor windturbines. Door het maken van programmeringsafspraken kan de provincie deze schaarse ruimte optimaal en op ruimtelijke gronden verdelen. Op die manier kan de provincie uit meerdere aanvragen de initiatieven selecteren die ruimtelijk het beste passen. Ook is het mogelijk om aanvragen in de tijd te faseren.

Wijziging Omgevingsverordening en provinciaal beleid

Om dit alles mogelijk te maken is een wijziging van de provinciale Omgevingsverordening nodig en heeft de provincie het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) in concept aangepast. In de ontwerp-Omgevingsverordening is het maximum voor windenergie opgenomen. Dat is door de provincie gesteld op 2 TWh. Aanvragen voor windturbines boven de 2 TWh worden dan door de provincie geweigerd. Zo wil de provincie schaarste creëren. In het concept PPE beschrijft de provincie de manier waarop zij de schaarste over de provincie wil verdelen. Voor elk gebied heeft de provincie een maximale invulling van het gebied tot 2030 voorgesteld. Dit maximum per gebied baseert de provincie op de ruimtelijke eigenschappen, de technische potentie van het gebied, de biedingen van beide RES-regio's en de evenredige verdeling over de voorkeursgebieden.

De provincie heeft gemeenten de gelegenheid gegeven om programmeringsafspraken te maken met de provincie, waarin is opgenomen:

- welk plafond aan GWh de gemeente wil hanteren voor de gemeente/gebied
- welk tijdvak of tijdvakken de gemeente wil hanteren voor aanvragen
- in welke gebieden de gemeente het maximum aan GWh wil laten landen
- eventuele andere afspraken die de gemeente graag wil maken

De programmeringsafspraken geven de gemeente de mogelijkheid om het aantal windturbines op haar grondgebied te maximaliseren.

Indien er programmeringsafspraken zijn gemaakt stelt de provincie dat zij zich aan dat aantal turbines uit die afspraak zal houden.

Door programmeringsafspraken te maken met de provincie Overijssel voor de maximale elektriciteitsopwekking via windturbines in de gehele gemeente Dinkelland, wordt voorkomen dat er meer dan de afgesproken hoeveelheid via windenergie in Dinkelland wordt opgewekt via windturbines (in 2030). In de programmeringsafspraken worden geen aantallen windturbines genoemd, omdat de provincie wil sturen op de hoeveelheid opgewekte elektriciteit. Per turbine gaat de provincie uit van 20 GWh aan elektriciteitsopwek per jaar.

De technische potentie in de gemeente Dinkelland is groter dan vier turbines, waardoor er zonder afspraken mogelijk meer turbines gerealiseerd zouden kunnen worden.

De afspraken met de provincie moesten voor 1 april 2024 gemaakt worden. De deadline volgt uit de planning om de verordening en het PPE op tijd te kunnen aanbieden aan Provinciale Staten. Hier is een commissievergadering voor ingesteld op 15 mei, waarna dit ter besluitvorming voor ligt in Provinciale Staten op 29 mei. Daarmee vervalt het voorbereidingsbesluit en kunnen initiatiefnemers – bij afwezigheid van programmeringsafspraken – aanvragen indienen.

Programmeringsafspraken maken om de kans op meer windturbines te verkleinen

Op 20 maart 2024 heeft de portefeuillehouder u via de memo 'Programmeringsafspraken windenergie' geïnformeerd over de consequenties van het al dan niet maken van programmeringsafspraken, zie ook de bijlage.

Daarnaast heeft gedeputeerde De Bree u op 21 maart 2024 in een gezamenlijk gesprek met de raadsfracties in het gemeentehuis van Dinkelland toegelicht wat de consequenties zijn van het al dan niet maken van programmeringsafspraken over windenergie (1 fractie was afwezig). De afwezige fractie is vervolgens bijgepraat over dit onderwerp op 26 maart 2024.

Deze informatie en gesprekken hebben niet geleid tot een andere opdracht van de raad dan het vasthouden aan het door de raad op 19-12-2023 geamendeerd vastgestelde windbeleid.

Provincie Overijssel accepteert voorwaarden in Dinkellands windbeleid niet, waardoor programmeringsafspraken niet mogelijk zijn onder deze voorwaarden

Op 9 januari 2024 heeft het College een brief aan Gedeputeerde Staten (GS) en Provinciale Staten (PS) gestuurd waarin zij haar heeft geïnformeerd over het geamendeerd vastgestelde windbeleid.

De provincie Overijssel heeft als antwoord hierop per brief op 9 februari 2024 (zie bijlage) aangegeven dat zij dit windbeleid niet meeneemt in het provinciale beleid. Dat maakt dat de provincie als bevoegd gezag haar eigen afwegingen zal toepassen bij het toestaan van windturbines in Dinkelland. De gemeente kan daardoor niet meer sturen op het aantal windturbines en de randvoorwaarden die daarbij gelden (zonder programmeringsafspraken).

Restgebied

In de memo van 20 maart heeft het College aan de raad aangegeven dat de provincie een programmeringsafpraak op basis van het vastgestelde windbeleid niet zal accepteren.

Hierdoor behoort Dinkelland tot het zogenoemde 'restgebied'. In dit restgebied kunnen (indien deze ruimtelijk-technisch passen) windturbines toegestaan worden door de provincie totdat in de gehele provincie het maximum van 2 TWh aan windenergie is gerealiseerd. De gemeente kan hierdoor niet meer sturen op het aantal en de locatie van mogelijke windturbines, maar ook niet onder welke voorwaarden deze turbines gerealiseerd zouden kunnen worden (zoals lokaal eigendom en geluids- en afstandsnormen).

Scenario's voor vervolg volgens provincie

Gedeputeerde De Bree heeft per e-mail op 10 mei 2024 aangegeven dat er voor Dinkelland, ondanks de reeds verstreken deadline toch nog een mogelijkheid is om programmeringsafspraken te maken. De gedeputeerde schetst daarvoor de volgende drie scenario's:

Scenario 1: Openstelling van de restopgave (momenteel 380 GWh over 4 Twentse gemeenten die geen programmeringsafspraken hebben gemaakt)

Dit betekent dat het grondgebied voor de betreffende vier gemeenten in zijn geheel openstaat voor windturbines met de restopgaven van 380 GWh als maximum. Er geldt geen individueel maximum per gemeente. Er zijn geen gebieden uitgesloten. Immers, daarover zijn geen afspraken gemaakt. In dit scenario zal elk initiatief voor een windturbine in behandeling worden genomen tot het maximum van de restopgave is gehaald. Daarboven kan en zal de provincie initiatieven afwijzen.

Scenario 2: openstelling met maximum aantal GWh per Gemeente

Dit betekent dat de provincie voor elk van de 4 gemeenten uit het restgebied alsnog een maximum aantal GWh zal vaststellen. De gemeente kan niet bepalen wat dit maximum is en daar kunnen ook geen afspraken over worden gemaakt. Gedurende een vooral bepaalde periode kunnen dan voor de hele gemeente aanvragen worden ingediend. Het aanwijzen, danwel uitsluiten, van gebieden voor windenergie is niet aan de orde. Immers, daarover zijn geen afspraken gemaakt.

De gemeente had daarnaast van de provincie nog de mogelijkheid gekregen om alsnog afspraken met de provincie te maken. Hierbij konden zowel de gebieden waar windturbines mogelijk zijn worden begrensd en ook het maximaal aantal turbines worden bepaald. De deadline hiervoor is verstreken.

Conclusie College

Gelet op de uitgangspunten in het vastgestelde windbeleid is het voor het college niet mogelijk om een maximum te stellen aan het aantal windturbines en is het waarschijnlijk dat de provincie kiest voor een van beide bovenstaande scenario's.

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

Drs. C.H.A.A. Lutikhuis

de burgemeester

J.G.J. Joosten